

Kazuistika – Jáchym

1 Úvodní informace

Jáchym je v současné době žákem VIII. třídy a je mu 15 let. Naši školu začal navštěvovat od 6. ročníku. Jáchym je velmi hodný, veselý chlapec, pro něhož je velmi důležitý sport.

Jáchym vyrůstá v úplné rodině a má dva mladší sourozence. Jeden z nich je mladší o 13 let, poslední dva roky je tedy matka vytižená péčí o malé dítě a aktivitami s tím spojenými. Otec se do běžného fungování rodiny příliš nezapojuje, matka ho sama označuje za nepraktického a neschopného. V době její dlouhodobé hospitalizace musela škola řešit vše výhradně s babičkou, protože na otce se opravdu nedalo spolehnout.

Spolupráce s matkou je na první pohled zcela v pořádku, pravidelně se s třídní učitelkou schází a má zájem o to, jak se Jáchymovi daří, ale v okamžiku, kdy je část zodpovědnosti za Jáchymovy výsledky přenesena na ni (dohled a pomoc při přípravě na vyučování, pravidelná kontrola diáře a žákovské knížky), není již komunikace tak snadná, neboť se často stávalo, že matka svou část dohody jednoduše neplnila. Bylo tedy i období, kdy byl Jáchym na všechny své povinnosti sám a trvalo mu poměrně dlouho, než se to naučil zvládat.

2 Podrobná anamnéza

2.1 Zpráva z pedagogicko-psychologické poradny

1. stupeň

SPU dysortografie – zdravotní postižení, podprůměrné matematické dovednosti – v popředí snížená koncentrace pozornosti, ADHD – zdravotní znevýhodnění.

2. stupeň

SPU dysortografie v lehké formě – zdravotní postižení, ADHD – zdravotní znevýhodnění.

2.2 1. stupeň

Jáchym navštěvoval 1. ročník na jiné základní škole ve stejném městě. V průběhu prvního pololetí 2. ročníku přestoupil na další základní školu v tomtéž městě, v pořadí tedy již druhou, což je místní alternativní malotřídní škola. Zde byl Jáchymovi na žádost rodičů vypracován individuální vzdělávací plán, podle něhož byl Jáchym vzděláván, i přestože pedagogicko-psychologická poradna doporučila pouze drobná podpurná opatření, které šlo zahrnout pouze do podpurného vzdělávacího plánu. Jáchym měl pravidelné obtíže v českém jazyce, matematice a anglickém jazyce.

V pátém ročníku začal mít Jáchym větší obtíže také ve vlastivědě a přírodopisu, nakonec byl z těchto dvou předmětů hodnocen nedostatečnou a musel opakovat ročník. Dle informací, které máme od matky, zde došlo k dohodě mezi školou a zákonným zástupcem, že je třeba, aby si Jáchym ročník zopakoval. Součástí dohody na žádost matky bylo, že Jáchym dostane nedostatečné právě z vlastivědy a přírodopisu, neboť to pro dítě nejsou tak zásadní předměty. Z našeho úhlu pohledu to ale mohlo způsobit, že zde Jáchymovi značně srazilili

sebevědomí, protože měl neustálé problémy především v jazycích a matematice a najednou dostal nedostatečné z jiných předmětů.

2.3 Jáchymův styl práce a fungování při nástupu na 2. stupeň

Jáchym přišel do naší školy v 6. ročníku. Konkrétně v naší třídě to nebyl jediný žák se speciálními vzdělávacími potřebami, ale patřil k těm, kteří si velmi těžko zvykali na nové prostředí a zároveň na změnu režimu související s druhým stupněm.

Na úvodní schůzce nám Jáchymova matka sdělila, že trvá na tom, abychom mu vypracovali IVP, ve kterém bychom upravili výuku jazyků, matematiky, dějepisu a zeměpisu. Poté, co nám byly dodány podklady, jsme vyhodnotili, že na základě školské legislativy nárok na IVP Jáchym nemá. Byl mu tedy vypracován podpůrný plán, dnes již plán pedagogické podpory, do něhož byly zahrnuty především jazyky. Matka se neustále dožadovala úprav vzdělávacího obsahu v zeměpise a dějepise, což zdůvodňovala tím, že Jáchym má obrovské problémy s orientací v prostoru a čase. Po konzultaci s vyučujícími se nám ale toto tvrzení nepotvrdilo. V zeměpise Jáchym zvládal i práci s mapou a taktéž práce v dějepise např. chronologické řazení událostí, nebyl pro Jáchyma žádný problém. Takže tyto předměty do podpůrných opatření zahrnuty nebyly, ostatně ani v doporučení z poradny nic takového nebylo.

Většina problémů, které Jáchym v 6. ročníku měl, pramenila z toho, že se pro něho až příliš změnila způsoby práce během výuky a celková organizace školních dnů, zároveň přibýlo nároků na samostatnost a zodpovědnost za svoji domácí přípravu. V tuto chvíli byl odkázán na pomoc ze strany učitelů, ale především ze strany rodičů, aby mu pomohli se snáze v novém systému adaptovat. Zpočátku neplnil domácí úkoly a nechodil připraven na písemné práce a zkoušení, což se ihned odráželo na jeho prospěchu. Přestože na naší škole pracujeme všichni se stejným diářem a vše si tam společně zapisujeme, Jáchym nebyl schopen v tom najít ten správný systém ani za pomoci pedagogů. Bylo tedy nutné dohlížet na to, jestli si Jáchym vůbec něco zapsal a později bylo požadováno po matce, aby ona stvrdila svým podpisem, že si podle diáře vše nachystal a doma vypracoval. Její podpisy ale příliš dlouho nefungovaly. Jáchym byl v té době zcela nesamostatný, nesebevědomý a chaotický.

Situace se ke konci pololetí trochu stabilizovala a on dostal dokonce pochvalu za to, že vůbec nezapomínal pomůcky. Chtěli jsme ho pochválit alespoň za to, že zvládá část svých povinností. V druhém pololetí se ale zase zhoršil, tentokrát už intenzivně zapomínal i běžné pomůcky. Tím se dostával do pozice často selhávajícího žáka ve výuce a jeho sebevědomí opět kleslo. Jáchym byl často úplně „mimo realitu“ a to ho zároveň vyčleňovalo i z kolektivu. Ve stresových situacích se projevovalo neurotické chování (tiky, koktání).

Nicméně již od šesté třídy byl velmi pracovitý a rád komukoli pomohl, problém byl ale v tom, že často nepochopil instrukci, takže zadanou věc vlastně vůbec nezvládl udělat, ačkoli o to sám stál. Velkým plusem bylo, že se Jáchym velmi angažoval ve sportovních soutěžích, a tak jsme ho mohli chválit alespoň za reprezentaci školy.

V rámci výuky měl Jáchym opravdu značné problémy v jazykových předmětech. V matematice dosahoval stálých výsledků, bez jakýchkoli výkyvů. Do výuky matematiky byly již v té době vědomě aplikovány základní principy zprostředkovaného učení.

2.4 VII. třída – FIE

Od 7. ročníku se v této třídě začalo pracovat s metodou Feuersteinova instrumentálního obohacování. Všichni žáci začali s Uspořádáním bodů.

V rámci běžné výuky s Jáchymem problémy přetrvávaly, v oblasti sociální se však jeho situace začala mírně zlepšovat a jeho postavení ve třídě se pomalu, ale jistě upevňovalo. V rámci hodin FIE se začal v prvním pololetí aktivně zapojovat, v druhém už příliš sdílný nebyl, ale za to bylo vidět, že ho práce baví, protože mu jde. Několikrát se mu podařilo zažít nad instrumentem úspěch. Např. když se mu podařilo vyplnit jednu stránku jednoznačně nejrychleji. Byl u sebe zvyklý na to, že je ve škole téměř vždy poslední a to nadšení, které

bylo vidět, když zjistil, že ostatní ještě pracují, bylo veliké. Je nutné podotknout, že strana byla vypracována dle zadání. Při závěrečném porovnávání a sdílení poznatků nám sdělil, že se držel společně nachystané strategie a používal papírek. Zatímco některé sebevědomé děti nechtěly stránku řešit podle „nějakého společného návodu“, ale tím si řešení trochu ztížily.

V rámci FIE byl tedy Jáchym schopen aplikovat jednotlivé postupy, návody, využívat pomůcky a nápovědy. Bohužel převést tyto principy i do ostatních předmětů se dařilo s velkými obtížemi. Nejlépe to šlo pravděpodobně v matematice. V učivu, které šlo rozfázovat, byl schopen použít jednotlivé kroky k jeho zvládnutí. V českém jazyce byla situace složitější. V 2. pololetí se probírají rozbory věty jednoduché a následně se začínají věty vedlejší, k tomu jsou zapotřebí znalosti, ale také systém, kterého se držíte při vypracovávání rozboru. Bohužel ani podle předem připravené strategie nebyl Jáchym schopen si s tímto učivem poradit. Na konci 7. třídy hrozila Jáchymovi nedostatečná z českého jazyka, neboť z daného učiva nezvládal nic. Na základě toho proběhlo několik schůzek s matkou, která se k situaci postavila tak, že ho raději nechá propadnout, než aby se s ním učila na opravné zkoušky, protože na to nemá o prázdninách čas. Nakonec přistoupila na to, že budou doma s Jáchymem trénovat to, co mu zadáme navíc, takže silou vůle postoupil do dalšího ročníku.

2.5 VIII. třída

V VIII. třídě se v rámci FIE pokračovalo v dokončení instrumentu Uspořádání bodů a poté byl zařazen instrument Rozpoznávání emocí, neboť ve třídě je několik jedinců, kteří mají problémy s vlastním sociálním začleněním.

Jáchym ke konci Instrumentu uspořádání bodů začal opět aktivně spolupracovat. Nejvíce se zapojoval ve fázi „chystání stránky“ při sbírání informací a tvoření strategie práce. Bylo vidět, že některé postupy má již zautomatizované. Ve FIE tedy zažíval opakovaně pocity úspěchu. Zvládl velmi dobře poslední stránku, kterou si včetně strategie zpracovávali žáci samostatně. Vyučující zde působil pouze jako „poradce“ těsně před započítáním samotného spojování a na konci samozřejmě koordinoval diskusi a následná přemostění. V práci s emocemi se Jáchym držel spíše v pozadí.

V tomto ročníku jsme u Jáchyma zaznamenali obrovské změny, které se velmi odrazily v běžné výuce. Nejprve jsme si všimli, že Jáchym si systematicky třídí a barevně označuje informace v zadání písemných prací (zejména v matematice). Nejdříve si zvýraznil, co je pro něho důležité, zpracovával úkoly dle svých možností, nikoli podle pořadí a poté pracoval také s vlastním postupem (podtržení, šipky atd.)

Dalším překvapením bylo, že v rámci rozborů vět jednoduchých a složitých souvětí v druhé polovině ročníku začal s jistotou používat strategie, které jim k řešení pomohla sestavit vyučující. V okamžiku, kdy dostal v rámci hodiny takovéto zadání, otevřel sešit, v němž měl postup krok za krokem a podle toho pracoval. Později si sám vytvořil kartičku, která byla praktičtější. Začal taktéž dobrovolně docházet na doučování z českého jazyka, na které chodil pečlivě připraven. V případě, že doma nedokázal něco vyřešit, měl nachystané otázky. Z toho lze rozpoznat, že se nebál pracovat s vlastními nedostatky a měl snahu se z nich poučit. Takto na sobě krok za krokem pracoval v průběhu celého školního roku a je důležité poznamenat, že měl opravdu radost z každé pochvaly a z každého malého úspěchu. Na konci ročníku byla jeho práce zúročena, např. v českém jazyce se mu podařilo získat na vysvědčení trojku, jeho radost byl naprosto viditelná.

U Jáchyma se velice zlepšily jeho vyjadřovací schopnosti, nedocházelo k zakoktávání, odpovědi se naučil více promýšlet.

Důležitým faktem bylo také to, že již plně zvládal samostatnou práci s diářem. Za celý rok nezapomněl jedinou pomůcku, vše si pečlivě zapisoval. Za to si vysloužil na konci obou pololetí pochvalu na vysvědčení.

Pokud si necháte od Jáchyma jakkoli pomoci, můžete se spolehnout, že udělá maximum pro to, abyste byli spokojeni. V průběhu školního roku nasbíral mnoho pochval za

to, že se aktivně podílí na školních i mimoškolních aktivitách (pomoc se sběrem papíru, s výzdobou školy, s organizací vánočního zpívání, vydávání školního časopisu, reprezentace školy ve sportovních aktivitách atd.).

Z Jáchyma se stal zcela samostatný a zodpovědný žák, na kterého se v současnosti můžeme spolehnout a je právoplatným členem třídy. Posílení jeho vlastního sebevědomí vedlo ke zlepšení všech sociálních vztahů.

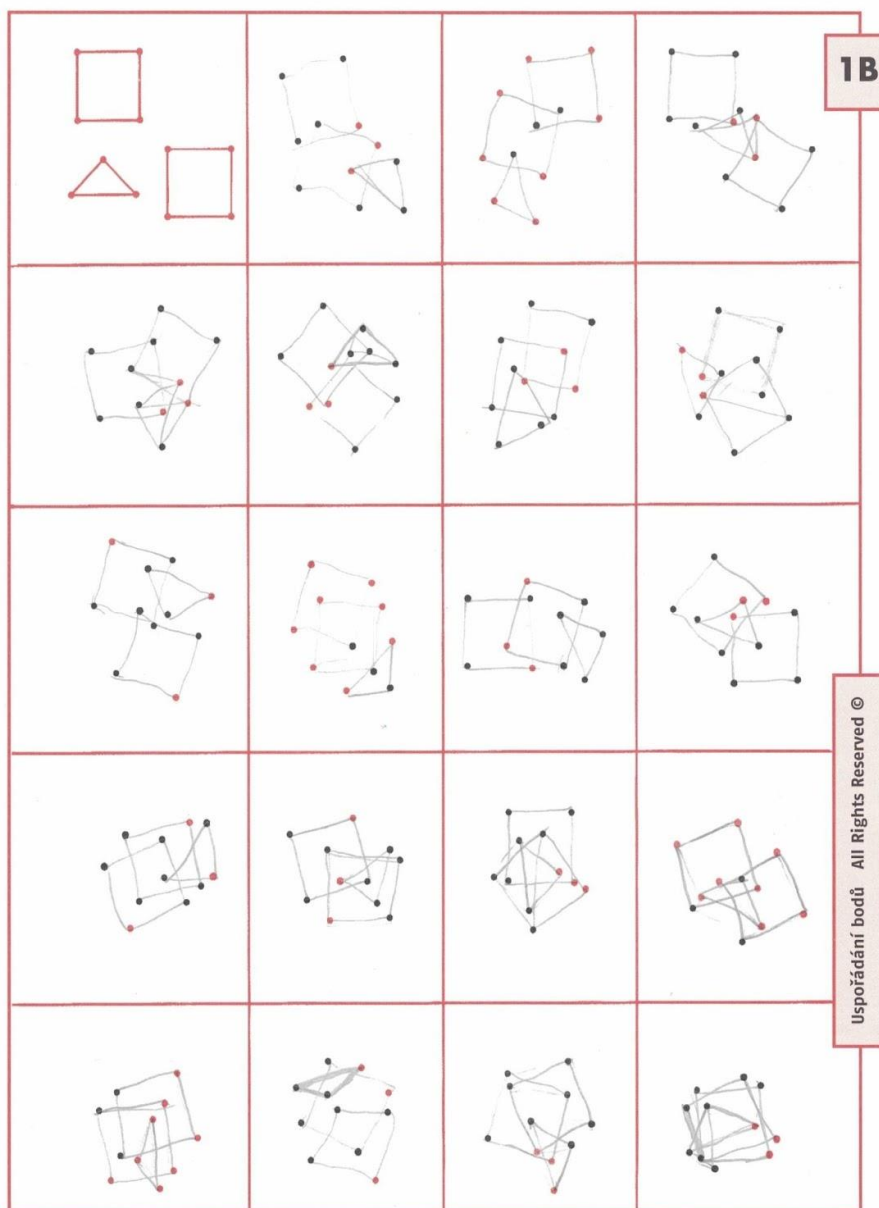
3 Závěrečné shrnutí Jáchymova pokroku

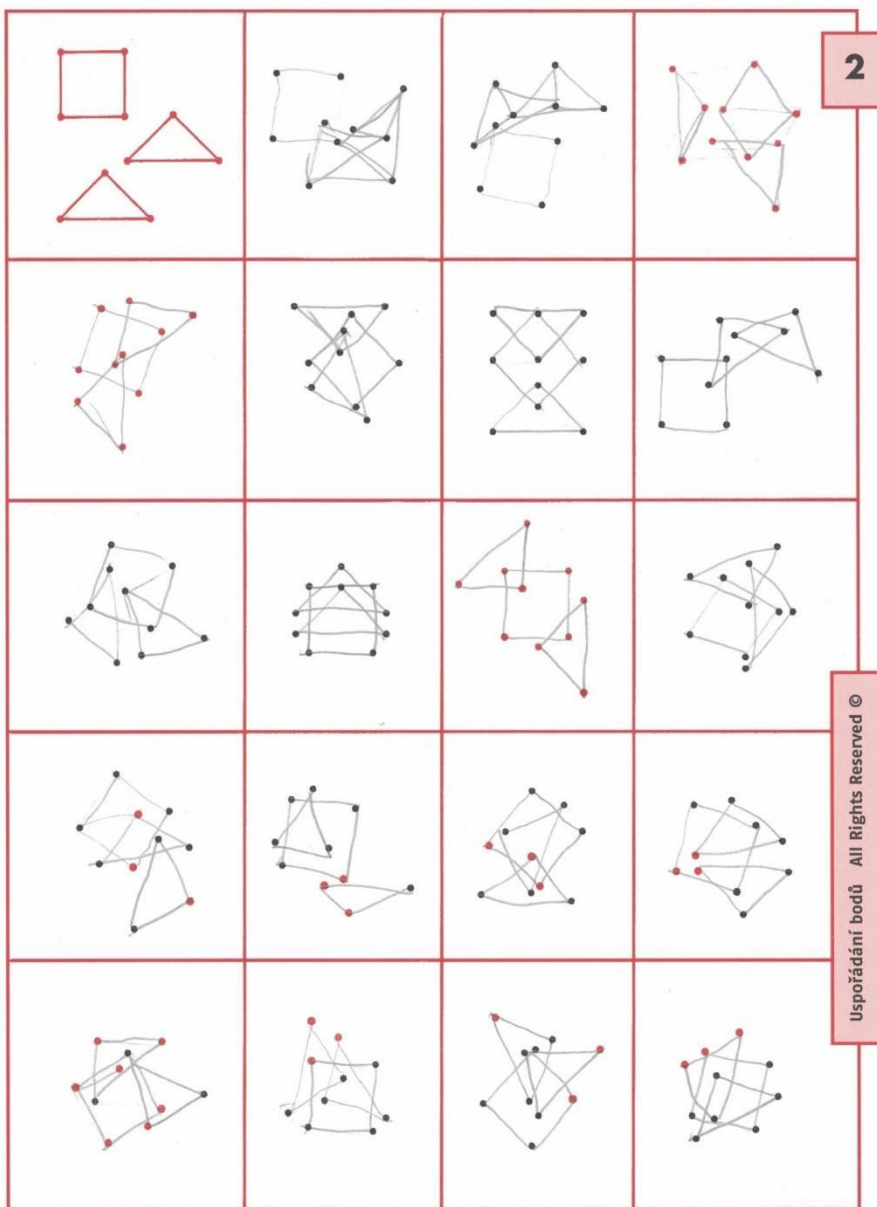
Jsme přesvědčeni, že aplikace Feuersteinova instrumentálního obohacování do výuky na naší škole, výrazně Jáchymovi pomohla v tom, jak se vyrovnal se svými handicapem a přechodem na 2. stupeň. Zde se mu podařilo osvojit si základní principy a strategie, které mu pomáhají v řešení velmi různorodých problémů. Jistou roli zde jistě sehrál také fakt, že v této třídě působí dvě lektorky FIE, které prvky této metody a metody zprostředkovaného učení užívají i ve svých běžných hodinách. Žáci mají tím pádem větší prostor si základní principy zvnitřnit.

Samotný přístup Jáchyma k FIE je velmi pozitivní, ve všech zpětných vazbách vždy uváděl, že ho předmět baví, že se snaží nebát se chyb, ale že nejvíc přemýšlí nad tím, aby si nechal čas na rozmyšlenou, než něco řekne nebo udělá. Dalším důkazem, že na sobě Jáchym chce i nadále pracovat je fakt, že na následující školní rok se přihlásil dobrovolně do kroužku FIE, neboť na naší škole je FIE povinně vyučováno pouze do 8. ročníku.

4 Přílohy

- Jáchymův instrument Uspořádání bodů – výběr některých stránek

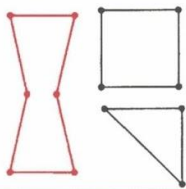
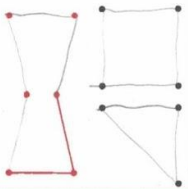
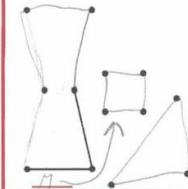
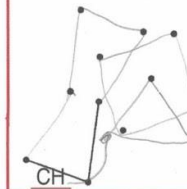

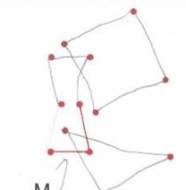
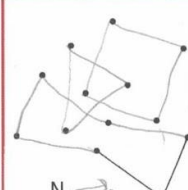
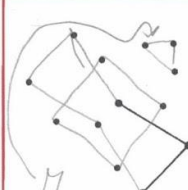
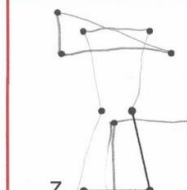
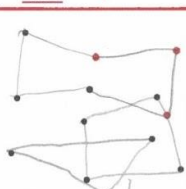
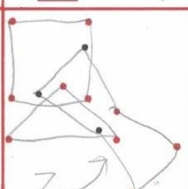
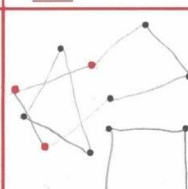
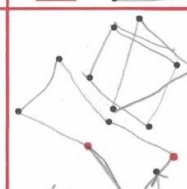
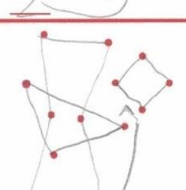
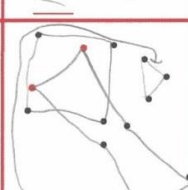
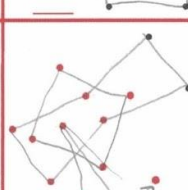
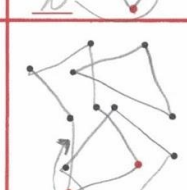
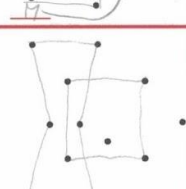
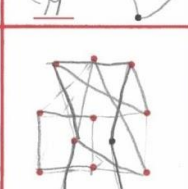
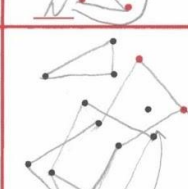
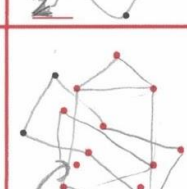

NAJDI CHYBU

Popiš chybu, kterou najdeš v jednotlivých rámečcích, podle následujícího klíče:
 Z = nesprávný tvar M = menší obrazec N = nadbytečná tečka CH = chybějící tečka

E-3

Uspořádání bodů All Rights Reserved ©

